

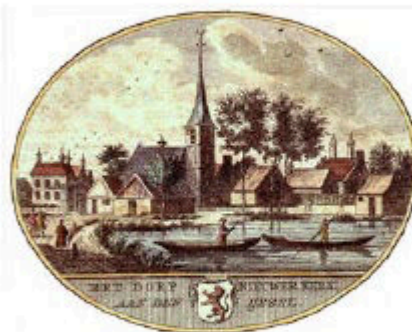
NIEUWSBRIEF

Secretariaat:
Verzetsstraat 76
2912 CV Nieuwerkerk a.d. IJssel
Tel. 0180-314870
e-mail adri.den.boer@geo-info.nl
Rekening NL89 RABO 0345 2942 03
Culturele ANBI
Oudheidkamer: 's-Gravenweg 6a
(tel. 0180-312228)
Museumnummer 1215
Internet-adres:
www.hvnweb.nl

No 69 – MEI 2015

HISTORISCHE VERENIGING

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

Open middagen Oudheidkamer (14.00-17.00 uur):
6/6, 4/7, 1/8 en 5/9, 12/9 (OMD), 3/10 en 7/11

*Rudi Atman, En het werd lente, 2014 (pastorie en St. Josephkerk,
's-Gravenweg 89 en 91, afgebroken in 1992)*

Opening van de Kortenoord-expositie door Nieuwerkerks dorpswethouder Joke Vroegop-de Bruijne met de bel van villa Spreeuwenhoek (bruikleen fam. Speksnijder)

3 JUNI LEDENVERGADERING: zie p. 2 e.v.

SCHILDERIJ MONUMENTALE SINT JOSEPHKERK 's-GRAVENWEG

'Hartelijk dank voor de mooie foto's. Op basis van een aantal hiervan kan ik een samengestelde afbeelding maken voor mijn schilderij.' Dat mailde Rudi Atman een jaar geleden aan de HVN-secretaris. 'Het scheppingsverhaal van de Paaswake heeft mij hiertoe geïnspireerd', aldus een latere mail bij de onthulling in de diaconale markt van juni 2014 in de nieuwe Sint Jozefkerk aan de Kerklaan. Erg mooi! In 1989 werden pastorie en kerk door de provincie beschreven voor het Monumenten Inventarisatie Project (MIP). Beide werden gezien als van cultuurhistorische waarde en de kerk kreeg bovendien als motivatie mee 'Gaaf en goed onderhouden'. Het Nieuwerkerkse MIP-boek kwam eind 1991 uit en begin 1992 werd de kerk gesloopt.... Torensplits en pastoriebel kwamen later bij de Oudheidkamer terecht.

En de zwart-witfoto voorop is 'citymarketing' van 1970 voor de toen nieuwe wijk: 'Kom wonen in onze 'Zuidplas'. Gezelliger kan je haast niet wonen.'

STAND VAN ZAKEN GEMEENTELIJKE MONUMENTENLIJST

Op basis van wat nog restte van het genoemde MIP werden begin 2015 13 Nieuwerkerkse gemeentemonumenten en (vrijblijvend en uniek in gemeenteland) 18 'beeldbepalende panden' geselecteerd. Op 25 februari was er een informatie-avond voor eigenaren, die tot 11 maart hun zienswijzen daarop konden indienen. Een deel deed dat en de Monumentencommissie adviseerde B&W 24 maart al over de reactie, vergaderend in de Oudheidkamer trouwens.

TERUGBLIK OPENING KORTENOORDEXPO (NOG TOT 1 APRIL 2016)

Met circa 50 mensen - deels bruikleengevers - werd op 4 april de tentoonstelling 'Kortenoord' geopend door Nieuwerkerks dorpswethouder Joke Vroegop-de Bruijne, na passende historische woorden van voorzitter Johan Knoester én van haarzelf. Na het verwijderen van de banner 'Zuidplas gewoon grenzeloos' was hét moment het luiden van de heuse bel van de vroegere steenbakkersvilla Spreeuwenhoek, dankzij de bochtafsnijding van de IJssel in 1940 van de andere oever 'verhuisd' naar Kortenoord! Deze expositie is samengesteld door de bestuursleden Johan Knoester, Kor van der Glas en Marjolein van Herwijnen. Anja Smid publiceerde erover in *Hart van Holland* (hiernaast haar foto met kop en onderschrift).

Levendige inkijk in buurtschap met betekenis

Gepost op: 09.04.2015

alle naar 2015 op de arm vericht wethouder Joke Vroegop de openingstermijning

LEDENVERGADERING: WOENSDAG 3 JUNI 2015

Alle leden worden uitgenodigd voor de Algemene Ledenvergadering op woensdag 3 juni in de Oudheidkamer, aanvang 20.00 uur. De agenda is als volgt:

1. *Opening door tweede voorzitter Kor van der Glas*
2. *Jaarverslag 2014 - zie hierna, dan met uitgebreide pp-presentatie 2014**
3. *Jaarrekening 2014 (incl. verslag van de kascontrolecommissie, Ad Smit en Kees Vermeij) - stukken ter vergadering (jaarrek. al op www.hvnweb/anbi)*
4. *Benoeming kascontrolecommissie 2015 (Aftredend en niet-herkiesbaar is Kees Vermeij; voorgesteld wordt om plaatsvervanger Ton Reijers tot lid te verkiezen; de vergadering kiest dan een nieuwe plaatsvervanger.)*
5. *Bestuurszaken: aftredend en herkiesbaar is Johan Knoester. Evt. tegenkandidaten kunnen tot 20.00 uur worden ingediend.*
6. *Rondvraag en sluiting, hierna **Adolfs-bedrijfsfilmfragmenten van Kortenoord 1953/1958/1963 en bezoek aan nieuwe expositie***

* Deze staan vanaf 2006 per jaar op de website onder 'Contact, nieuws & links'.

JAARVERSLAG 2014

Algemene Ledenvergadering: Op 4 juni werd de Algemene Ledenvergadering gehouden, waarin de jaarstukken 2013 werden vastgesteld. In de vacature, ontstaan door het aftreden van Marianne Bazen, werd Marjolein van Herwijnen gekozen. Het aftredende bestuurslid Adri den Boer werd herkozen. In de kascontrolecommissie werd Marjolein van Herwijnen vervangen door Ad Smit en werd Ton Reijers plaatsvervanger. Na de pauze bracht lid Frans van Es een 'hommage aan bakker Jan' (van der Heijden) en werd een groepsbezoek gebracht aan de nieuwe exposities.

Met museaal adviseur Marijke Edel werd met name voor registratie een vrijwilligersovereenkomst gesloten; daarnaast werd met haar samengewerkt voor schooleducatie via GmbH/SCNZ en Brains. Eind 2014 waren 8000 objecten (2013: 7900) basaal in het programma Adlib geregistreerd en grotendeels ook door vrijwilligers (m.n. Wim Schuurs) gefotografeerd.

Leden, donateurs etc.: Eind 2014 waren er 266 leden (2013: 275), 15 bedrijfsdonateurs (2013: 11), 1 sponsor en 1 subsidiegever. De minimum-contributie werd in 2013, maar met ingang van 2014, verhoogd van €15 naar €17,50.

Aantal bezoeken: Het aantal open dagdelen was 12 (2013: 13). De open dagdelen en groepsbezoeken zorgden voor 315 resp. 891 d.i. in totaal 1206 bezoeken (in 2013 304 resp. 545 d.i. in totaal 849 bezoeken). Tot de groepsbezoeken behoorden 340 (2013: 295) bezoeken van scholen. Dit jaar kwamen er bij Marijke Edel 2 naschoolse lessen in het kader van het project Brains (2013: 0). Acquisitie van Zuidplasscholen vond plaats door GmbH/SCNZ. Uiteindelijk zijn, vermeerderd met het aantal toehoorders bij extern door de HVN gegeven lezingen van 155 (2013: 56), **1363 (2013: 905 en 2012 1358) mensen direct bereikt.**

Dit is exclusief bezoekers aan de permanente HVN-satellietexpo's in de Batavier en Windlust en aan de website. Met name rondleidingen en pp-presentaties op verzoek over de gemeentelijke steenovens vormden die 155 bezoekers. Dit jaar was dat voor het genootschap Die Maze (hun 309^e bijeenkomst in toen *De Rotterdamse Salon* te Rotterdam), Lions (van Krimpen op Klein Hitland), chr. geref. senioren (Capelle in hun kerk) en mantelzorgers (van Zuidplas in Swanla). Een speciale groepsbezoekmogelijkheid (met aanwinsten!) was er op 10 december voor Rabobankleden. Verder was er nog beperkt multifunctioneel gebruik van de koffiehoeke, uit: BRAVO! ACTIVITEITENAANBOD BEWEGEN 55+ (Gemeente Zuidplas): *In een mooie omgeving met leeftijdgenoten in een ontspannen sfeer gezellig een partijtje schaken of dammen. Kom langs!*

Tentoonstellingen: De herinrichtende facelift voor de permanente expositie in de eerste hooiberg, gestart in 2011, werd afgerond en op 4 oktober geopend door de nieuwe wethouder Rik van Woudenberg. Uit de geliquideerde bibliotheek Nieuwerkerk aan den IJssel kwamen nadien nog vitrines hiervoor. Op meerdere lokaties werden wisselexposities gehouden.

- Tot maart was de in 2013 door OV-wethouder Hazelebach geopende expositie *'Openbaar Vervoer in Nieuwerkerk a/d IJssel'* nog te zien.
- Op 1 maart openden tekenaar Hans van Helden en eigenaar Rob Stolk een expositie (tot september) van een nooit verschenen kalender met nu de titel: *'Nieuwerkerk aan den IJssel 25 jaar geleden'* (36 prenten uit 1989).
- In maart was er voor het laatst een (exclusieve) expositie in de bibliotheek Nieuwerkerk aan den IJssel boven de Reigerhof: *'Nieuw Leven van 1914'*.
- Op 3 mei opende Eefje Molenaar de mini-expositie *'Poëziealbums in Zuidplas'* in de stal. Bruiklenen waren er ook uit de andere Zuidplasdorpen.
- Op Open Monumentendag was er een eendaagse expositie over (weer) OV.
- Op 4 oktober opende wethouder Rik van Woudenberg op de stalzolder de wisselexpositie met persfoto's van Peter Molkenboer uit de periode 1984-1998.
- Op de voorzolder van de nieuwe *Batavier* werd in een satellietvitriene de tentoonstelling over de stenenkruister voortgezet (dit naar aanleiding van het beeld hiervan dat eind 2009 door HD Projectrealisatie aan de gemeente geschonken werd voor het dorpshuis). Hetzelfde geldt voor de satellietvitriene in Windlust. De aan de HVC uitgeleende ambachtelijke spullen voor gebruik bij haar expositie in het Beijerinckgemaal werden in augustus terugontvangen. Aan de st. Steenovens Hitland werden rond Pinksteren objecten ter expositie uitgeleend. Op Open Monumentendag en met Kaarsjesavond werden zondagschoolplaten uitgeleend voor expositie in de Oude Kerk. (De Oudheidkamer is ook 'bergplaats' voor instellingen, eerder is zo de torenspits van de RK-kerk teruggeleend, maar ook in 2014 de Zuidplaspoldermaquette door de gemeente.)

Folder, Nieuwsbrieven en Nieuwsflitsen: De folder over de Oudheidkamer is aangepast herprint. De Nieuwsbrief verscheen onder redactie van de secretaris driemaal met tweemaal zestien en eenmaal twaalf pagina's, met onder andere, naast eigen activiteiten en een selectie uit de aanwinsten, ook overzichten van nieuwe publicaties van derden over het werkgebied. Met ingang van mei (nr 67) is de Nieuwsbrief voorzien van een ook binnenin bedrukt omslag. De lay-out van dit drukwerk werd zoals gewoonlijk verzorgd door Mieke den Boer. Ook werd in 2014 tweemaal de digitale Nieuwsflits van de secretaris (per mail) verzonden door Piet Fokker (in 2013 ook tweemaal). De secretaris schreef voor het jubileumboekje van de Belangenvereniging 's-Gravenweg een historische bijdrage en deze vereniging werd ook donateur!

Website: De in 2007 door Piet Fokker opnieuw ontworpen website werd regelmatig van meer en vernieuwde inhoud voorzien. Nieuw zijn eerdere interviewteksten van Elly van Gelderen uit Hart van Holland en het aantal historische foto's oversteeg de 1000. Tot de links behoren die naar het streekarchief Mid-den-Holland (SAMH), de Historische Vereniging Moordrecht (HVM) en de stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle (OZM). Nieuw waren in 2014 de links naar de (eigen) facebookcommunity Oudheidkamer en naar 'Je bent Nieuwerkerker aan den IJssel als...' met 4500 gratis leden (met ook herinneringen en foto's).

Bestuur: Het uit vijf Nieuwerkerkers bestaande bestuur kwam, exclusief de ledenvergadering, vijf keer samen. Op 18 februari werd de HVN-secretaris door het externe bureau Partners+Pröpper in opdracht van Zuidplas geïnterviewd over haar subsidiebeleid. 'Iedereen met verkapte subsidies werd niet gekort', aldus een verslagen zin van hem over de eerdere bezuinigingen van 30% op verbanden met niet-verkapte MO-subsidies zoals de HVN. Op 3 september herhaalde hij dat op een informatiebijeenkomst van de gemeenteraad. Het wordt bij het nieuwe subsidiebeleid meegenomen. Dat geldt ook voor de externe aanbevelingen 'vaststellen van heldere beleidskaders voor de verschillende beleidsvelden (aan de hand van politieke visievorming)' en 'afwegingskader bieden voor keuze tussen subsidiëren, inkopen/aanbesteden en zelf doen'. Het jaarlijks ter permanente bewaring aanbieden van gemeentelijke objecten door wethouders aan de Oudheidkamer is al zo'n politieke extra eis en een duidelijke keus voor subsidiëren boven zelf doen. (Als de objecten erg groot zijn, zoals in 2014 de Zuidplasbrede maquette, gebeurt het fysiek aanbieden ambtelijk en in dat geval met bruikleenovereenkomst.)

Positief waren ook de met Rabobank Gouwestreek op 5 mei getekende sponsorovereenkomst voor drie jaar en nieuwe bedrijfsdonateurs 'met vignetpublicatie' tot opzeggens. Twee bestuursleden namen op 3 juli deel aan een 'open' speeddate met raadsleden.

De secretaris fietste op haar verzoek 3 oktober met dorpswethouder Joke Vroegop vier uur door Nieuwerkerk en bezocht ook de Oudheidkamer. De banner Zuidplasingewoongrenzeloos werd per post uitgereikt en de Oudheidkamer werd distributiepoint voor de fusie-uitgave 'Thuis in Zuidplas'.

Overleg met OZM en HVM werd voortgezet: met name over gemeentebestuur inzake monumenten, archeologie, archiefzorg en straatnaamgeving. Dit niet alleen middels de afgevaardigden in (inter)gemeentelijke commissies, maar ook door een gezamenlijke bijeenkomst in Moordrecht. Johan Verboom (vz HVM) bleef Zuidplasingewoongrenzeloos contactpersoon met de stichting Open Monumentendag.

Collectie Oudheidkamer: Er waren weer vele spontane schenkingen met soms historische sensaties. Daarbij behoorden ook de laatste gemeentelijke vuilniszakken (14/2 overhandigd door wethouder Hazelebach, en vier jaar na de fusie nog steeds met Nieuwerkerks opschrift!), een oud koperen blaasinstrument van DKV (uit De Tap, waar bakker Van Beekum het in WOII verborg) en een houtsnijwerk met het vroegere pand Dorpsstraat 11 van kruidenier Van Driel (op ALV via lid Frans van Es). Bijzondere bruiklenen waren een schilderij van Mila Jeleznikova (van mevr. Bazen) en een maquette van de Zuidplaspolder, later voor teruglenen nog 'ingekapseld' (van de gemeente Zuidplas, en de Nieuwerkerk-overstijgende bewaarfunctie daarvoor fors vergrotend).

Stimuleren van erfgoedzorg bij overheden en anderen: Op 24 januari 2011 is via een digitale meldingsbon aan de gemeente gevraagd om onderhoud aan baarhuisje en monumentaal ijzeren hek op de oude begraafplaats. De melding is met nr 15962 in behandeling genomen, maar leidde nog niet tot resultaat. Aan aanvulling van de gemeentelijke monumentenlijst van Zuidplas (nog alleen vigerend met objecten uit v.m. Zevenhuizen-Moerkapelle) is door de monumentencommissie gewerkt, maar vond bestuurlijke vaststelling nog niet plaats. (In jan. 2015 werd plaatsing wel voorgenomen!) De HVN-film 'Stenen uit slib' van Cor Vermeulen staat op de gemeentelijke website www.steenovens.nl. Op hun website www.zuidplasingewoongrenzeloos.nl staat onder de bezienswaardigheid steenovens een link naar de HVN-site. Op de gemeentelijke website www.debatavier.info stond tot haar einde in september de HVN-info over de historie daarvan en op de dito site www.zuidplas.nl staan de open middagen in de evenementenkalender. Het door de gemeente opzeggen van de account van de Batavier was jammer voor de daarop op verzoek door de HVN geleverde boerderijhistorie en voor de zelfs unieke historie van de opening van het dorps huis.

Dank en slot: Dank aan de diverse vrijwilligers (leden en [nog-]niet-leden), contribuerende leden, bedrijfsdonateurs, gemeente Zuidplas (bewaar- én subsidiegever), Rabobank Gouwestreek (bewaargever en sponsor), v.m. bibliotheek Nieuwerkerk aan den IJssel, pers/Omroep Zuidplas, eigenaar Vestia en de gastfamilie Molenaar!

Extra aankondigen met objectfoto's van open middagen etc. via de nieuwe Facebookgroep *Je Bent Nieuwerkerker aan den IJssel als...* en de dito HVN-groep leken nog geen ander resultaat dan e-kennisname te hebben. (Betekent overigens een onbekend aantal extra bekijkers van tentoonstellingsobjecten en nog meer voldoen aan het politieke ideaal van 'Cultuur als bindend element'. Eén HVN-videofilm op de site passeerde het aantal van 25.000 kijkers al!)

Voor de publieke eigen HVN-historie over 2014 zij verder verwezen naar het pp-jaarverslag (na ALV op internet) en het persknipselplakboek bij de secretaris, dat ook op deze ALV present zal zijn. In de Oudheidkamer is verder het gastenboek met (alleen positieve!) publieksreacties aanwezig.

FACEBOOKTIPS

Kees Boudewijn startte een Nieuwerkerkse groep *Transport en chauffeurs uit Nieuwerkerk aan den IJssel* over vooral vrachtwagens. Weer heel wat foto's en (gratis) leden. De community *Herinnert u zich Gouda van toen nog* heeft ook een filmpje over schaatsen van Rotterdam naar Gouda: Gouds Archief in 5 delen - deel 3.

'DE ZWAAN' IN 'DE ZWAAN'

Gerard de Jong, zoon van de uitbaters Wim en Jo de Jong, plaatste op Facebook een heel album van dat vroegere hotel-café-restaurant aan de Dorpsstraat, sinds 1977 een chinees restaurant. De Oudheidkamer bezit al jaren een modelzwaan, zoals werd meegegeven bij huwelijken en jubilea. Op een van de foto's staat er nu een achter de tap! Ook het suikerzakje is uit de HVN-collectie.

OZB EN CULTUUR IN DANTUMADIEL EN IN ZUIDPLAS..

Eind 2014 schafte de 'Gemeenteried' van Dantumadiel de OZB af voor de AN-BI's daar! Al kun je dat relativeren voor een deels gesubsidieerd verband als de HVN: toch moet hier boven de huur incl. OZB-component van de eigenaar nogmaals OZB worden betaald voor het *gebruik* van de Oudheidkamer. De waarde daarvan daalde van voor 2014 €198.000 naar voor 2015 €190.000 en de aanslag van €242,15 naar €242,06. Oké, maar op 26-8-2014 kreeg de HVN van Zuidplas ridicule vragen over huurcontract en afmetingen van alle Oudheidkameronderdelen (incl. buitenmuurdikten!) om hun fictieve huur voor de OZB-waardering kennelijk te heroverwegen. Al was het **bijna negen uur** meten: ze zijn gezagsgetrouw beantwoord. Het aanslagverschil ten slotte: **negentien cent** minder. '...gewoon grenzeloos'? 't Motto van Dantumadiel: *'Gewoon bysûnder!*

BOEKJE OPEN OVER HVN EN BIBLIOTHEEKZAKEN

De wervende tekst op de gemeentelijke site www.zuidplasingewoongrenzeloos.nl *Nieuwerkerk aan den IJssel kent een bibliotheek, een actieve muziekvereniging, natuur- en milieugroep, een Historische Vereniging en een Oudheidkamer.* is sinds 14 maart weer correct. Er is weer een (jeugd)bibliotheekje. De nu bij het Open Atelier in depot 'geparkeerde' (beschadigde) HVN-vitrine zal ná de zomervakantie beneden een plekje krijgen in wat heet de **'volwassenenuitleen'**. Hersteld! Deze vitrine is nu nog gevuld met items over de stenenkruister, maar in 2016 wordt dat de oude Batavier en haar afbraak inclusief de keramische letterfragmenten! Overbrengen van de uit de Reigerhof geredde lokaal-historische boekencollectie komt ook dan pas aan de orde. De jaarlijkse (voorjaars-)expositiemaand van de HVN in de bibliotheek NadIJ is om zeep geholpen.

KIJK OOK EENS NAAR WWW.POLDERPEPER.NL

Hoewel de ondertitel 'uw bron voor betrouwbaar Zuidplasnieuws' al satirisch of hekelend is, is de website wel een aanvulling op de verschaalde gedrukte media en soms ook verwijzend naar Nieuwerkerks dorps historie.

"Ooit stonden Ester, Cora en Tamara aan het roer in Nieuwerkerk", weet lokaal historicus Avier den Agrariër. 'Vrouwen hadden toen een meerderheid in het college. Nadeel was dat de notulen destijds wel ellenlang waren, alsof ze waren opgetekend tijdens een High Tea in plaats van een collegevergadering.'"

Zo was te lezen in een bijdrage onder de kop 'Bond van Plattelandsvrouwen eist gemeentesecretaresse' - en Zuidplas benoemde vervolgens haar eerste vrouwelijke gemeentesecretaris: Caroline Bos.

AFSCHEID AUKE KLAVER EN AGNES DEN HARTOGH

De mede-oprichter en eerste voorzitter van de HVN, Auke Klaver (lang ook voorzitter van SCNN/SCNZ), en Agnes den Hartogh, tot nu toe ook voor de HVN-cultuureducatie de coördinator voor de scholen, vertrekken vanaf juni circa twee jaar voor een ontwikkelingsproject. Na terugkeer hopen ze in Zeeland te gaan wonen. We danken hen voor wat ze voor de HVN betekenden!

's-GRAVENWEG 21 AFGEBROKEN

De houten panden op 's-Gravenweg 21, laatst in bezit van en bewoond door de familie Schouten, werden na al even leegstand in februari afgebroken. Op de website www.atelier-mimischouten.nl staat het complex nog naast andere Nieuwerkerkse plaatjes. Van haar prijkt ook werk in de koffieruimte in de Oudheidkamer. Eerdere bewoners van nummer 21 waren Gelderblom en daarvóór bode/vervoerder Kees de Vlieger.

HVN-MERKSTENEN OP CAPELSE EXPOSITIE

Voor een tentoonstelling in het Dief- en Duifhuis over de Capelse ijsselsteenbakkerij leende de HVN twee merkstenen (meervoudig in bezit) en één telsteen uit haar collectie uit, omdat er niet zulke Capelse stenen bewaard bleven. In Capelle-west was in het begin van de 19de eeuw een steenplaats van Fop Mijnlief.

De HVN leende nu ook een merksteen uit van Leonardus Fopbertus Mijnlief (van Klein Hitland)! Het Dief- en Duifhuisje (van ooit het Slot) is het kleinste museum van Nederland en is tot en met oktober elke tweede zaterdag van de maand van 13.00-16.00 uur open voor het publiek. Ga eens kijken!

OVERHEIDSWEBITES EN DE ARCHIEFWET (2)

De treurnis in de vorige Nieuwsbrief over het verdwijnen van de gemeentelijke website www.debatavier.info, waar de HVN gevraagde historische input voor leverde en waarnaar www.hvnweb.nl zo graag verwees, vraagt om een vervolg. Zoiets gold eerder al voor www.hoeqwiekbenjij.nl van de gemeente, waarnaar minstens de site www.omroepzuidplas.nl nu nog tevergeefs verwijst.... Ook daar kan minstens de vraag bij worden gesteld of dat vernietigen gezien de Archiefwet voor overheden wel zo integraal mocht! Kan ook pr-historie niet worden onderzocht? (De website www.zuidplas.nl wordt sinds februari 2013 wel gearchiveerd. Men kan in het archief een willekeurige datum aanklikken en zien hoe deze website er op die datum uitzag.)

Het vignet van Qwiek (2011) was een variant op het gemeentelogo, de 'omgevallen boekenkast' (2009) van Vormgeversassociatie BV uit Hoog-Keppel! Het Qwiekvignet is met wat losse tekstfragmenten nog slechts vindbaar op twitter, LinkedIn en dergelijke. *'Het zal met discussies op LinkedIn vanuit QWIEK rustig blijven, nu de Week van de Springlevende Dorpen achter de rug is. We gaan nu druk aan de slag met het verwerken van alle reacties'*, zo staat er sinds 2011 op LinkedIn dankzij de afdeling Communicatie van Zuidplas en vooral een reclamebureau (uit de Delftse Kabelfabriek!). In 2013 kwam er dankzij die afdeling, maar nu met bureau Tribes@work uit Amersfoort en met als trendy markt doelstelling '**Merk Zuidplas laden (imago)**' de volgende website: www.zuidplasmgewoongrenzeloos.nl. Zou ook archiveren van die site bij de komst van een weer volgende gebiedsmarketing, bureau en slogan gevaar gaan lopen? (Sinds 2014 worden nieuws en sinds 2015 de agenda op deze site al niet meer ingevuld, etc.) De subdoelstelling met *'Aantrekken van nieuwe doelgroepen. Bevestiging van de juiste keuze voor bestaande doelgroepen (trots op Zuidplas). Bewoners en bedrijven voelen zich meer betrokken bij Zuidplas'* had de springlevende dorps-HVN al voor ze de banner naar ontwerp van Tribes@work (terecht dus) kreeg opgestuurd en er op de extra gemeentelijke site van 2013 naar haar werd verwezen! In april organiseerde de gemeente een ondernemersavond over 'branding, marketing en promotie' met als thema: *"Hoe zetten wij Zuidplas op de kaart?"* Neem ze mee naar de Oudheidkamer voor al bestaande kaarten en zelfs een maquette! En voor de overige mooie objecten uit onze gemeenten, door de daarvoor ingehuurde Amsterdamse adviseur gekenmerkt als een 'achtertuinje van Rotterdam'.

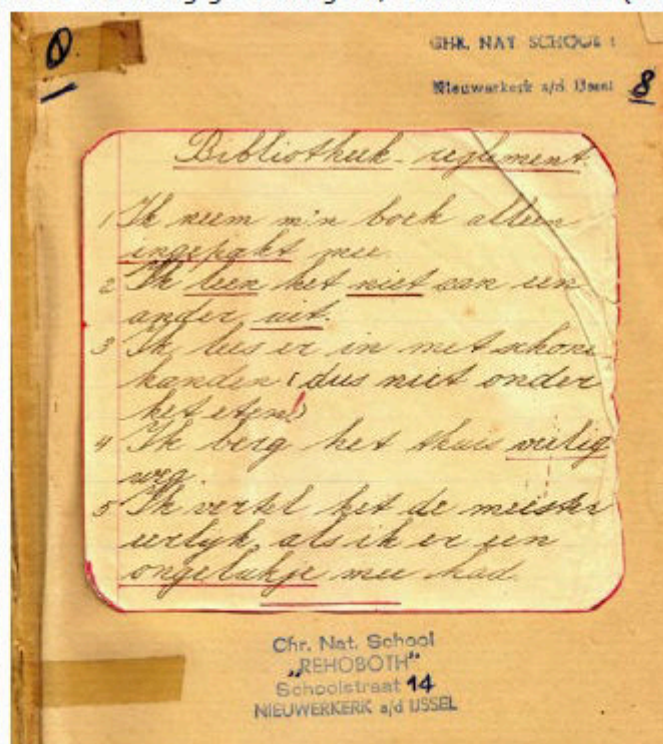
UIT DE AANWINSTEN (TOT HALF APRIL)

Mevr. Lijntje (Groenheide-)Tom, PvdA-raadslid van 1958-1968, en dochter van Joh. Tom 'van de straat', schonk haar eerder tentoongestelde Nieuwerkerkse poëzie-album 1937-1942 met o.a. een gedicht van onderwijzer D. Dirkzwager van OLS1 uit 1939. Kees Oudijk gaf zelfgemaakte foto's van de optocht bij het ambtsjubileum van burgemeester Vogelaar in 1963 (zie foto).

Van de geïnterviewde mevr. Staarthof-Fijan kwamen luchtfoto's van ca 1958 van de start van de wijk Dorrestein: Verzetsstraat en de eerste 'flat' (nog zonder lift of cv!) aan de Prins Alexanderlaan, gebouwd door haar vader. Ook gaf ze zijn naam-bordje: 'J. Fijan, Bouwkundige en Aannemer'. Van de fam. Speksnijder kwam o.a. een koperen fietsplaatje van J. Hordijk, verpakkingsmateriaal met namen van diverse Nieuwerkerkse bedrijven en een plakboek van Emma Adriana Johanna Stolk, ooit wonend in één van de twee in 2014 voor een 'kantoorvilla' gesloopte spoorhuisjes! (Ter plekke prijkt nu een gat in de Kerklaanbebouwing.) Fam. Van de Berg van de 1e Tochtweg gaf linnengoed, schriften van Lena (v.d.

Dussen-)Molenaar en houtsnijwerk van Albert Dijksman uit de mobilisatiejaren van WOII! Van de Hervormde rommelmarkt kwam (vooraf) vastgelegde lokale muziek en zang. Uit het oud-papier bij de Nieuwe Kerk kwam een bibliotheekboek van de Rehobothschool uit de jaren 50 met stempels en een handgeschreven reglement voorin. De Oudheidkamer spaart algemene oudere boeken alleen met zulke plaatselijke informatie en stempels en er waren meer lokale bibliotheken met stempels....

J.FJAN
BOUWKUNDIGE en
AANNEMER

NOGMAALS OVER DE HVN-ARRESLEE IN HET 'OLIFANTBOEK'

In 2013 verwierf de HVN de arreslee van de steenbakkers- en herenboerenfamilie Van Lange. In de OUD+heden in *Hart van Holland* van 12 februari 2014 is aangehaald wat Frans van Lange in 1829 bij zijn derde deel uit de nalatenschap van zijn vader Gerard kreeg toebedeeld: *'Paarden, rijtuigen en arre en ander tuig en gouden en zilveren zweepen'*. Verondersteld werd dus dat die arreslee toen op Verhitland bleef en ten slotte in de Oudheidkamer kwam. De bron was het familiearchief Van Lange/Bloot op het streekarchief. De vorige maal is al kort vermeld dat de arreslee in het 'Olifantboek' van Rob Stolk werd genoemd. Hij citeerde daarbij ook in tekst uit de *Opregte Haarlemsche Courant* op internet een advertentie van Frans van Lange ènn stelde de vraag: 'Waren dit de paarden die hij van zijn vader erfde?' Hierbij staat de hele advertentie uit die krant van 9 mei 1829, en de datum spoort perfect met die van de verdelingsakte op het streekarchief: april 1829. De vraag kan dus wel met JA kan worden beantwoord. De vast ook door deze paarden getrokken slee staat nu dan in de Oudheidkamer. Het boek is zolang de voorraad strekt daar nog verkrijgbaar voor €14,95 en in winkels voor €17,70!

**** Men presenteert UIT DE HAND TE KOOP:
Twee zwarte MERRIE-PAARDEN, beide van Tands,
waarvan het eene niet ongunstig bekend is als Harddraver.
Te bevragen bij F. VAN LANGE Gz., onder Nieuwerkerk,
aan den IJssel.**

Mocht iemand het begrip 'Tands' niet snappen dan zij verwezen naar andere oude advertenties. In de 'Schoonhovensche' van 31-3-1915 stond er bijvoorbeeld nog eentje met *'een aftandsch bruin merriepaard'* uit de inventaris van de steenfabriek 'De Molenplaats' in Ouderkerk!

SIGNALEMENT VAN NIEUWE HISTORISCHE UITGAVEN

* In de *HVC-nieuwsbrief* van Lente 2015 verscheen van Adri den Boer: '**Coöperator' Adrianus van der Dussen van Zevenkamp** met als aanleiding de verwerving op de HVN-bankavond 2014 van het rastercliché van het portret van deze Capelse oprichter van de Nieuwerkerkse coöperatieve bank en maalterij! (Zie HVN-Nieuwsbrief 68.) Hij was pachtboer op de hoeve Zevenkamp op de plek van nu de begraafplaats Schollevaar (vernoemen van de wijken had andersom gemeeten). Gewezen is natuurlijk ook op de Capelse Boer Joh. Nell als voorzitter van de Nieuwerkerkse raad van toezicht op het tegeltableau van 1929 in de HVN-Oudheidkamer. (De Capelse Boerenleenbank was van 1920, maar vooral boeren uit de Prins Alexanderpolder waren niet vies van Nieuwerkerk.)

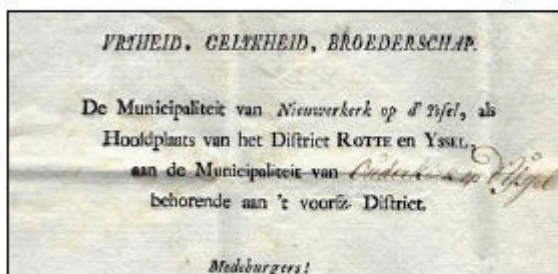
* Het nummer van februari 2015 van *Op d'IJssel* van de Historische Vereniging Ouderkerck op d'IJssel plukte weer uit de *Schoonhovensche Courant* van 100 jaar geleden. De vereniging Volkswaerbaarheid van de schietvereniging Joubert hield haar jaarvergadering. De voorzitter loofde jonge leden *'die een prijs gewonnen hadden bij het schieten te Nieuwerkerk'* en dankte A.M. Hoogendijk Ezn voor de steun.

Deze erevoorzitter '...hield daarna een ernstige rede over Vrede en Oorlog, welke talentvol voorgedragen, met belangstelling werd aangehoord'. Adrianus Marinus Hoogendijk (1867-1918) was steenbakker op Ver Hitland (buitendijks), had daar sinds de Boerenoorlog een schietbaan en later ook een eigen kerk. Hij overleed in een psychiatrische inrichting in Loosduinen.

Hetzelfde nummer bevat ook een bijdrage over een begrafenis in 1900. De 18-jarige Johanna Linge stierf als een zeer gelovig meisje. Toen haar begrafenisstoet langs de steenplaats Spreeuwenhoek kwam liep iedereen die daar werkte naar de dijk, zag haar als een geestelijk koningskind en zong met gevouwen handen Psalm 45 vers 7. Een bijzondere werkonderbreking!

Het nummer van mei 2015 van *Op d'Issel* bevat interviews over WOII van Ouderkerkers, maar ook een met de toen Nieuwerkerkse *Trouw*-koerierster Tankie Roelofs-Leppink (1926). Deze gereformeerde schoolmeestersdochter van de Kerklaan haalde driemaal per week de stencilkrantjes via het pontje op Spreeuwenhoek op! (Ze werd ook nog met literatuurverwijzingen genoemd in HVN-Nieuwsbrief 62 uit 2013.) Ook een interessante bijdrage!

* In *Hart van Holland* startte op 25 maart de rubriek 'De schatten van Zuidplas' over verzamelobjecten van de drie historische verbanden. Het zou mooi zijn als daarmee eens een lid werd geworven! De eerste bijdrage was van Johan Knoester en de HVN en wel over 'Een gewone ballonfles' van glasfabriek 'De Struischvogel'. In de bevrijdingseditie van 7 mei stond van Judith Rikken een hele pagina over de 'Gruwelen op de Grebbeberg en vriendschap voor het leven' van fietsenmaker Teun Karreman van de 's-Gravenweg. Het Wageningse gezin Derks vond daarbij onderdak in mei 1940 en de vriendschap bleef! In *Hart van Holland* ook werd de 14-daagse rubriek OUD+heden voortgezet. 'Nieuwerkerk hoofdplaats bij Statenverkiezingen' (4/3) en 'Nimmer bevrijd van Schieland' (18/3) refereerden aan de staten- en waterschapsverkiezingen. Bij verkiezingen in 1796 was Nieuwerkerk hoofdplaats van het district Rotte en IJssel en sinds 1795 was haar schout en secretaris Cornelis van Cappellen de revolutionaire voorman om Schielands gezag niet meer te erkennen!

NIEUWERKERK op D'YSSEL den 17 February. Heden de dag zynde, dat alle de Kiezers van de 30 Grondvergaderingen alhier, in de Consistorie (als zynde Nieuwerkerk voorz. de Hoofdplaats van 't District Rotte en IJssel) zyn vergaderd geweest tot het verkiezen van één Lid voor het Provinciaal Bestuur van Holland en één Plaatsvervanger; en zyn benoemd, tot Representant, de Burger Jan Sloemaker, Predikant te Moercapele, en tot Plaatsvervanger, Adrianus Byland, woneude te Boskoop.

'Nieuwerkerk al jaren zonder Oranjevereniging' (15/4) ging in op de stichting Evenement 'voor al uw jaarlijks vertier' en vooral op voorgangers die wel expliciet vaandeldragers voor Oranje waren. In 'Luchtbeschermingsdienst niet erg gewild...' (29/4) kwam de veroordeling aan de orde van Nieuwerkerker J.A. (wie?), die zijn wachtdienst verzaakte. 'Zong stenenkruistermodel psalm mee?' (27/5) koppelt de genoemde bijdrage uit *Op d'IJssel* van februari aan het model van het gipsen stenenkruisterbeeld van 1898. Dus ook van dat bronzen beeld van 2009! (Eerder is in deze Nieuwsbrief en elders al gepubliceerd dat het model van de Spreeuwenhoek van Arie Mijnlieff kwam.)

* In *AD Rotterdam-Oost* van 20 maart 2015 verscheen een interview met de HVN-secretaris over het RAF-bombardement van 19 maart 1945. Over de waarom-vraag merkte hij op dat er nóg geen Engels archief is onderzocht. Er werd een Oudheidkamerfoto bij geplaatst uit 2012, waarop hij spulletjes van de omgekomen Nellie Zanen toonde. (Iets nog onbenoemds is dat deze RAF-slachtoffers voor de Oorlogsgravenstichting niet meetellen, omdat ze hun leven niet door vijandigheden verloren! Zie www.ogs.nl wel voor 22 in Nieuwerkerk [aan den IJssel] geboren slachtoffers die daar in WOII zelden meer woonden.) Op 7 april stond er in dezelfde krant een stuk in over de nieuwe HVN-wissexpositie 'Kortenoord'. Met foto van wat leuk heette de 'amenstellers'... Op 10 april volgde een interview met de HVN-secretaris over zijn model van het beeld van Roel Bendijk van 1953 (uit 1983), gekregen op de nieuwjaarsreceptie van 1999 van de intussen net zoals dit gemeentelijke waarderingsobject ook opgeheven gemeente voor zijn lokaal historisch werk (o.a. voor de HVN).

* Drie uur durende Nieuwerkerkse nostalgie uit 1953, 1958 en 1963 ('Nieuw-Levenfilms') zijn op twee dvd's gezet. Ze zijn van producent Johannes Willem Lambertus (Johan) Adolfs (1917-1977), een Twents zakenman en cineast, die tussen 1948 en 1970 zo'n 1500 films in Nederland maakte. Er kwam als 'advertorial' ook bedrijfsreclame op: hier bijvoorbeeld van de Coöp. Boerenleenbank aan de 's-Gravenweg en van de dito Raiffeisenbank in nog een woonhuis aan de J.A. Beyerinkstraat! Deze dvd-set kan gekocht worden bij Projectkoor Intermezzo. Mail bij interesse naar info@projectkoorintermezzo.nl.

Op vrijdag 18 september plant de HVN weer een boeiende avond voor Rabobankleden, nu op de steenplaats Klein Hitland. Deze bank sponsorde in 2011 ook de infoborden daar (en dat is nog te zien in een klein hoekje op de panelen, die, na vernieling door Zuidplas als eigenaar, vervangen en verstevigd zijn).

FELICITATIE VOOR HVM EN MARIJKE EDEL

Marijke Edel werd gekozen tot bestuurslid en vervolgens voorzitter van de Historische Vereniging Moordrecht (HVM). Wij feliciteren graag beide partijen en danken haar voorganger Johan Verboom voor de samenwerking. Die gaat door! De rol van gemeentebreed contactpersoon voor de stichting Open Monumentendag is overgenomen door Eef Oosterwijk van opnieuw de HVM.

OBJECTEN WOII UITGELEEND: EXTRA BELANGSTELLING

Oudheidkamerobjecten uit WOII zijn op Koningsdag uitgeleend voor een expositie in de open Oude Kerk (met primair gevraagde bruiklenen van particulieren). Circa 300 bezoekers! Het leverde ook HVN-aanwinsten op! Begin mei volgde uitlenen aan de collega's van de HVM. (In beide gevallen kwam het ook door de gemeente Zuidplas gesubsidieerde Verzetmuseum in Gouda bij de vragers niet in beeld.)

GROEPSBEZOEKEN SCHOLEN

In april startten de groepsbezoeken van scholen weer met de lesprogramma's 'Wassen', 'Archeologie' en 'Eten': het gaat in het eind van dit seizoen weer om circa 300 leerlingen, kijk op FaceBook. Iets eerder gaf de secretaris een presentatie over '1953' op een school voor een groep 5a, zie www.gideonschool.net.

'BEZUINIGINGEN OP DIT MOMENT NIET NODIG'

'Bovendien is het dit (VVD) college gelukt een meerjarenbegroting op te stellen, waarin bezuinigingen op dit moment niet nodig zijn.' (Nieuwjaarsblog 2015 fractievoorzitter Ferry van Wijnen VVD Zuidplas, Liberetto 36) Toch wordt de stapel subsidiebeleidsnota's in archieven vergroot. Elk college wil wel weer een nieuwe, zo *lijkt* het, en nu moet ook de nota **Cultuur als bindend element** van 2011 eraan geloven. (Nut en noodzaak van nieuw beleid worden ook breder uitgelegd.)

"Het college wil de komende tijd het subsidiebeleid onder handen nemen. D66 wil net als de SP nieuwe initiatieven betrekken bij de discussie. Het moet duidelijk zijn dat het nieuwe subsidiebeleid niet om een bezuinigingstraject gaat. Het CDA komt met een kritische bijdrage over het voorstel van het college: het gaat allemaal traag. Tien maanden voor deze nota is wel erg lang voor deze notitie. Inwoners hebben recht op continuïteit van bestuur. Dit traject gaat voor veel onzekerheid bij verenigingen zorgen. Dat kun je niet maken, volgens het CDA.

(...) Wethouder Van Woudenberg stelt dat de samenleving moet aangeven welke instellingen belangrijk zijn. Dit kan inhouden dat sommige verenigingen meer gaan krijgen en andere minder. De raad moet bepalen welke maatschappelijke doelstellingen bereikt moeten worden."

(www.omroepzuidplas.nl over raadsvergadering van 17 februari 2015)

In mei woonde het HVN-bestuur over dit beleid een eerste informatie-avond bij.

Dit HVN-bestuur rekent op u bij de richtinggevende inwonerraadpleging in juni! Intussen bleek ook dat de jaarrekening 2014 van Zuidplas € 4.162.000 (!) over had: het was ook weer een jaar met extra subsidiekortingen door de vorige coalitie. Inclusief weglaten van inflatiecorrectie (bij huurverhogingen van 3%) leverde de HVN in Zuidplas bij alle waardering al 50% in.

1 JULI: GOUDSCHE EN SCHOONHOVENSCHE COURANT DIGITAAL

Op 27 maart overhandigde voorzitter Adrien Boer van de stichting Vrienden van Archief en Librije de voorzitter van het streekarchief Midden-Holland, de Goudse wethouder Daphne Bergman, 'harde schijven' met gedigitaliseerde en voor automatisch lezen bewerkte streekkranten uit de periode 1862-2005. Enkele decennia eerder waren de *Goudsche* en de *Schoonhovense Courant* al op microfiches gezet ter bescherming van de originelen en om ze in zelfbediening in de studiezaal te kunnen raadplegen. Scannen van deze fiches was betaalbaar. Gepland was dat op ca 9500 fiches gemiddeld 30 krantenpagina's stonden, in totaal ca 285.000 bladzijden, maar dat was te laag geschat.... De teksten zijn nu automatisch doorzoekbaar, komen op **1 juli 2015** van 1862 tot en met 1944 op internet en zijn van daarna in de Chocoladefabriek (het nieuwe onderkomen in Gouda) op een publiekscomputer raadpleegbaar (vanwege auteursrechten). Zie www.samh.nl.

N.A.V. NIEUWSBRIEF 68...

...memoreerde mevr. Staarthof-Fijan nog een touwbaantje aan de 's-Gravenweg tegenover hun huis, met name voor koeientouwen!

...kwam er op Facebook (na HVN-pr op ook dat medium) een leuke reactie van Harry en Vera Heijkoop: 'De biljartvereniging van café L' Espérance (hoek Kerklaan-'s-Gravenweg) heet nog steeds 't Centrum!!' Aanleiding was het in het interview over de 's-Gravenweg memorieren van 'een buurtvereniging met de voor Dorp plagerige naam 'Centrum'.'

UITGIFTEPUNT HISTORISCHE BOEKJES

De Oudheidkamer blijft uitgiftepunt voor het jubileumboek van de Rabobank Nieuwerkerk-Moordrecht uit 2004 en voor het gemeentelijke fusieboek 'Thuis in Zuidplas' uit 2010. Gratis voor geïnteresseerde (ook nieuwe) leden!

WELKOM AAN DE NIEUWE DONATEURS/LEDEN

- *Tuinplantencentrum Van der Dussen, Albert van 't Hartweg 59, 2913 LE*
- *Venrooy Tandtechniek, Raadhuisplein 4, 2914 KM*
- *Dhr W. Palsgraaf, De Wilg 34, 2912 RH*
- *Mevr. S. van Schaik, Kortenoord 106, 2911 BE*

Werf ook een lid!

WILLEM GRAVELAND OVERLEDEN

Op 10 maart overleed, na een ernstige ziekte, ons lid en oud-vrijwilliger Willem Graveland, geboren 31 mei 1936. Tijdens de rouwdienst was de Oude Kerk overvol. Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen sterkte toe om dit verlies te kunnen dragen. In de Oudheidkamer blijft ook het maalde-rijmateriaal mede aan hem herinneren.

CONTRIBUTIE

Wie voor 2015 nog niet betaalde wordt opnieuw verzocht om die contributie over te maken. De minimum-contributie voor leden is in 2013 vastgesteld op €17,50, terwijl de minimum-donatie voor bedrijven €50 is. (Opzeggen kon tot 1 januari.)

Het bestuur verzoekt u om deze bijdrage over te maken op rekening NL89 RABO 0345 2942 03, onder vermelding van 'contributie 2015', waarvoor bij voorbaat dank!

Voor de belastingen: de HVN is een Culturele ANBI! Wie minimaal vijf jaar lang een gift in geld wil doen kan het formulier 'Overeenkomst Periodieke Gift' downloaden van www.hvnweb.nl. Het ingevulde formulier kunt u opsturen naar de penningmeester en u ontvangt het ondertekend retour. Hij informeert ook over gewenst legateren.

DE OUDHEIDKAMER WORDT MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR:

	<i>Bouwmarkt Formido Nieuwerkerk aan den IJssel</i>	
	<i>Makelaar Lagendijk</i>	
	<i>Restaurant De Rode Leeuw (Capelle a/d IJssel)</i>	
	<i>Tuinplantencentrum Van der Dussen</i>	

Bestuur Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel

1^e en 2^e voorzitter

Johan Knoester, Irisveld 4, tel. 0180-315896, e-mail: jjknoester@hetnet.nl

Kor van der Glas, Prins Alexanderlaan 134, tel. 0180-319372

e-mail: k.vd.glas@hetnet.nl

secretaris/redacteur Nieuwsbrief

Adri den Boer, Verzetsstraat 76, 2912 CV, tel. 0180-314870

e-mail: adri.den.boer@geo-info.nl

penningmeester/beheerder website

Piet Fokker, Margrietveld 14, tel. 0180-317245, e-mail: fokker@hvnweb.nl

Rekening NL89 RABO 0345 2942 03, t.n.v. Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel

lid

Marjolein van Herwijnen, Eureka 20, 2912 AR, tel. 0180-332120

e-mail: marjoleinvanherwijnen@kpnplanet.nl

Beheerder Oudheidkamer (o.a. agenda en sleutel)

Maarten Molenaar, 's-Gravenweg 6, tel. 0180-312228

e-mail: maarteneefje@xs4all.nl - ook informatie over trouwfoto's maken

Medewerker educatie/collectiebeheer:

Marijke Edel-Knappers, Parallelweg-zuid 135, tel. 0180-318871, 06-15694661

e-mail: edel@hvnweb.nl

Documentaire informatie Nieuwerkerkse geschiedenis:

- Streekarchief Midden-Holland, Klein Amerika 20, Gouda (Chocoladefabriek)

Zie www.samh.nl.

De HVN wordt financieel gesteund door:

- gemeente Zuidplas

(en komt met bijdragen en links voor op de gemeentelijke websites www.zuidplas.nl, www.zuidplaspasgewoongrenzeloos.nl en www.steenovens.nl)

- Rabobank Gouwestreek

www.rabobank.nl/particulieren/

lokalebanken/gouwestreek/

Rabobank

<https://www.facebook.com/pages/Oudheidkamer-Nieuwerkerk-aan-den-IJssel/794134630624979>